

Sygn. akt II CSK 299/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku M. B. i X. Y.

przy uczestnictwie J. S.

o zasiedzenie ,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 listopada 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik uczestnika J. S. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 19 grudnia 2013 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie skarżącego oczywista zasadność skargi wynika z błędnego przyjęcia przez Sąd Okręgowy samoistności posiadania wnioskodawców i, w konsekwencji, stwierdzenia nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości objętej wnioskiem.

Wskazał także, że sąd drugiej instancji pominął istotną część materiału dowodowego, co skutkowało nieprawidłową oceną okoliczności związanych z charakterem posiadania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że uchybienia popełnione przy ferowaniu zaskarżonego postanowienia miały

charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie SN z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Ponadto, skarżący powinien zawrzeć we wniosku wyodrębniony wywód prawny wskazujący w czym wyraża się „oczywistość” naruszenia prawa (postanowienie SN z dnia 5 września 2008 r., sygn. akt I CZ 64/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 37/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2001 r., sygn. akt IV CZ 200/01, nie publ.).

Skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu oraz że zaskarżone postanowienie jest oczywiście wadliwe. Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonych przepisów prawa nie jest wystarczający, gdyż nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Mimo bowiem nawet oczywistego naruszenia prawa, orzeczenie może być prawidłowe (postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, nie publ.).

Sąd Najwyższy stwierdził w cytowanym przez skarżącego postanowieniu z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CSK 360/11, (nie publ.), że ewentualne ustalenie, że wnioskodawcy objęli nieruchomości jako posiadacze zależni nie przesądza o bezzasadności wniosku o zasiedzenie, gdyż w prawie polskim dopuszczalna jest zmiana przez posiadacza w czasie posiadania tytułu i rodzaju posiadania. Zmiana taka wymaga zmanifestowania na zewnątrz otoczeniu w sposób jednoznaczny (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1959 r. I CR 167/59, OSNCK 1961/1/8; z dnia 12 marca 1971 r., III CRN 516/70, OSP 1971/11/207; z dnia 7 października 1997 r., I CKN 224/97; z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 538/97; z dnia 17 grudnia 1999 r. III CKN 9/99 i z dnia 10 lipca 2009 r. II CSK 70/09, nie publ.).

Kwalifikacja posiadania jako samoistnego lub zależnego, jest oceną prawną i wiąże się z subsumcją ustalonego stanu faktycznego pod określoną normę prawną (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2014 r., II CSK 279/13, nie publ.). Ustalenie charakteru posiadania (czy jest ono samoistne czy zależne) odbywa się na podstawie manifestowanych przez posiadacza i widocznych na

zewnątrz przejawów władania rzeczą i zawsze musi odnosić się do okoliczności konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2013 r., III CZP 30/07, OSNC 2013, Nr 5, poz. 43).

Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07 (OSNC 2008, nr 5, poz. 43), że z definicji ustawowej posiadania samoistnego (art. 336 k.c.) wynika, że jest ono stanem faktycznym przejawiającym się we władztwie nad rzeczą (*corpus possessionis*) oraz woli władania nią dla siebie (*animus rem sibi habendi*). Pierwszy element oznacza, że dana osoba znajduje się w sytuacji pozwalającej na korzystanie z rzeczy w taki sposób, jak mogą to czynić osoby, którym przysługuje prawo własności do rzeczy. Władztwo nad rzeczą musi być stanem trwałym, nie napotyającym skutecznego oporu osób trzecich. Z kolei drugi element przejawia się w podejmowaniu czynności wskazujących na to, że posiadacz traktuje rzecz jako pozostającą w jego sferze swobodnej dyspozycji, przy czym ocena ta dokonywana jest obiektywnie, z punktu widzenia otoczenia posiadającego (zob. także uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2013 r., I CSK 137/13, nie publ.).

Zaprezentowana w zaskarżonym postanowieniu ocena Sądu odnośnie do rodzaju posiadania wnioskodawców nie jest oczywiście wadliwa, co oznacza, że skarga nie mogła być uznana za oczywiście uzasadnioną.

Należy także podnieść, że w dużej części argumentacja skarżącego zmierza do polemiki z dokonanymi przez sąd ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów, co – jak zaznaczono – jest niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]